

nega spomenika. Izdaja sama ustreza vsem zahtevam najstrožje kritike, pod črto so dodane varijante iz drugih staroslovenskih spomenikov, v kolikor so sploh znane ali pristopne, tudi grški tekst se nahaja tam, in praznino v samem glag. cloz. je izdajatelj zamašil s tekstom iz homil. Mihanovičevega. Za tekstom je dodan vesten slovar, v katerem so pri vsaki besedi zabeležena vsa mesta in iz grškega originala dodani pomeni. Vondrákova izdaja ni morda samo nov revidiran natisek Kopitarjeve; Kopitarjevega uvoda ni v nji, nadomestil ga je izdajatelj z obširno vsestransko oceno spomenika v jezikovnem in paleografskem oziru. Iz te preiskave, katera obseza prvih 43 str., moremo do dobra spoznati, koliko je napredovala v podobnih vprašanjih slavistika v zadnjih petdesetih letih. Najvažnejše je seveda ono poglavje, kjer V. korenito razpravlja o provenijenci spomenika in pojasnjuje razmerje med njim in ostalimi tako imenovanimi panonskimi spomeniki. Tudi jaz sem istodobno nekoliko pojasnil isto stvar v svoji razpravi „Zur Würdigung des Altslovenischen“ v „Archivu“ XV. in v svojem bolgarskem spisu „Několko bělěžki vėrhu staroslov. pametnici“. Strinjava se v vseh važnejših točkah, samo da je V. o tem razpravljal mnogo natančneje in obširneje. Dognal je, kar sem omenil tudi že jaz, da je glag. cloz. potekel iz originala, v katerem je že precčj sledu novejši ali bolgarski redakciji, kar se sosebno dobro dá opaziti pri evangelijskih citatih, v katerih je po nekod že revidiran prevod. To pričajo tudi oni primeri, v katerih se zamenjujejo glasovi *u* in *o*, *e* in *i*, sosebno pa *ę* in *q*, ker je to bolgarsko jezikovno svojstvo. Spomenik sam pa je pisan nekje na hrvaških tleh, ker čitamo v njem nekolikokrat *u* za *q*. Sicer stoji res tudi, toda v manjšem številu *o* za *q*, in zato je svoje dni mislil Miklosich, da je glagol. cloz. nastal med nami, toda ti primeri so samo pisne pomote, pisec je pozabil napisati drugo polovico glagolske črke, in prva polovica glagolskega *q* pa je ravno *o*. Nasprotno pa primeri *z u* za *q* ne morejo biti take pomote. Sosebno važno je to radi tega, ker sedaj vemo, da je novejša redakcija prodrila iz Bolgarske in Macedonije že v X. stoletji, zakaj takrat je bil pisan original sedanjega glag. cloz., celo v pokrajine, kjer je nastal naš spomenik, da je tedaj že v tako stari dōbi bila nekaka vez med bolgarsko-macedonsko in hrvaško glagolsko pismenostjo. Seveda, kako daleč na sever je sezala ta vez, to se na jedini podlagi glag. cloz. ne dá določiti, ker ne vemo, baš v katerih hrvaških pokrajinah (doli nekje v Primorji ali v Bosni), je pisan ta dragoceni spomenik. Vondrák celo misli, da so latinske črke *T. M.*, ki se čitajo kot inicijali v nekaterih glagolskih spomenikih, pisanih na bolgarsko-macedonskih tleh, vzete iz hrvaške glagolice. V tem mu moram nasprotovati, zakaj v glagolskih spomenikih, pisanih na hrvaški zemlji, ni najti pred XII. stoletjem teh črk, (razven v napisu v Baški) na jugu pa se nahajajo že v XI. stoletji, v samem glag. cloz. jih tudi ni, in kar je sosebno važno, vrbniški (Grškovičev) glagolski odlomek, katerega je ravnokar izdal Jagić, ne pozná teh črk. Prav lepo nam je razložil pisatelj tudi palaeografske posebnosti spomenikove, toda o teh ne morem tukaj govoriti, opozarjam samo na svojo oceno v „Archivu“ 588–594 in priporočam vsem onim to novo izdajo (češke akademije), kateri se zanimljejo za staroslovenske studije.

V. Oblak.

**Narodopisna razstava v Pragi.** Čehi delajo velike priprave za narodopisno razstavo v Pragi, ki se otvori prihodnjega leta. Ustanovilo se je tudi posebno društvo, čegar namen je prirejanje narodopisnih razstav; to društvo ima več podrejenih odborov. Deželni zbor češki je dovolil namerjani razstavi 60.000 gld. podpore.

»Češka svatba«. Skladatelj *K. Bendl* je dovršil nov češki balet v desetih slikah, za katerega je uporabil največ motive národnih pesmij in iger, ki se pojó in igrajo pri čeških svatovščinah.

**Razstava slikarskih in kiparskih del.** Književno-umetniška zajednica v Belem Gradu je ukrenila leta 1895. prirediti razstavo lepih umetnostij, ki bode obsezala dva